

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

Regula III. Quomodo etiam non scrupulosus ex opinione probabili de
actionis praeteritae bonitate aut malitiâ debeat judicare, & pro se
sententiam benignam ferre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

seu de actione quæ peccato est obnoxia à se commissâ, seu de peccato cognito & admissio cum de actione ipsâ constat, semper, inquam, quoties iudicium ratum non est & fixum, statuere posse, imò & debere, neuiquam à se peccatum: & si dubitatio occurrerit, blasphemis, impudicisque cogitationibus aut motibus, consensus datufnè sit an denegatus, denegatum esse decernat, decretumque mordicus teneat, neque vllis sese mentis agitationibus patiatur à sententiâ latâ dimoueri. Rationem illicò nouam dictis dabimus, quâ veteres confirmemus. Infra. n. 53.

R E G V L A III.

Quomodo etiam non scrupulosus, ex opinione probabili, de actionis præteritæ bonitate aut malitiâ debeat iudicare.

Pro se sententiam benignam ferat.

Non sunt confundenda, in hac materia, probabile & dubiū.

PRodijt nuper Disquisitio Theologica, an peccata mortalia dubia sint in Confessione Sacramentali explicanda; auctor est Franciscus Faruacques. De quæstione propositâ agemus Tractatu 15. Sed quod nunc ad rem meam facit; est quòd non putet scrupulosè hîc distinguendum dubium à probabili; quomodo nonnulli, inquit, dubium non vocant, nisi cum intellectus heret, & omnis omnino assensus suspenditur: idque allatis aliquot juris textibus, planum facere frustra nititur. Ego verò non scrupulosè sed verè & Theologicè, non cum nonnullis quasi pauci sint, sed cum plerisque auctoribus; nec rursus cum nonnullis, quasi exiguæ auctoritatis sint, sed cum grauissimis Theologis, censeo maximum esse discrimen, dubium inter & probabile; neque hæc confundi ab alijs seu nonnullis, nisi vt tenebræ offundantur sententijs celeberrimis, easque trahant in inuidiam, dum quidquid dicendum est de dubio, id ipsi etiam probabili opinioni volunt impingere. Verùm id jam discussimus, cum de probabili actum est sententiâ. Differentia autem positâ, & ritè intellectâ quam inter opinionem probabilem Tract. 4. §. 2. & dubium Tract. 6. §. 1. posuimus.

Dico,

52. Dico, quod qui bonâ fide ex probabili ratione opinatur se actionem peccato obnoxiam non commisisse; aut si commiserit tamen non peccasse aut ex ignorantia, aut incogitantia, aut quocumque demùm modo; statuere certò posse se formaliter non peccasse, seseque ab omni culpa posse absolvere. Addo ego, hoc si possit, omninò etiam debere. Et primò, quod possit discernere à crimine se esse innoxium, hoc quidem ex iis quæ de probabili opinione diximus, manifestum est. Adeo ut Cardinalis Lugo disertè asserat, *hunc non teneri ad confitendum illud quod probabiliter iudicat se vel non fecisse, vel non peccasse mortaliter in illo.* Et quidem asserit id communiter ab omnibus doceri. Rationemque hanc addit, quia jam sequitur iudicium probabile; quod sicut in aliis materiis, sic etiam in hac sufficit ad obseruandum præceptum. Quod si autem iudicium probabile, quo à Confessionis præcepto absoluitur, sequi possit, non est quod iudicio probabili, quo noxam non esse contractam statuit, non possit tutò acquiescere, & innocentem se reputare, donec omnimodis proberetur nocens. Quòd si autem pro innocentia sententiam ferre possit, sanè debet; cum nulla jura patiantur hominem criminis condemnari, nisi eum qui commissi manifestè est conuictus, ut mox pluribus exequemur. Hinc enim ad dubium crimen diiudicandum gradum facio.

Lugo de Pœnit. D. 19. sect. 2. n. 58.

Qui probabiliter opinatur se non peccasse, potest & debet iudicare se formaliter non peccasse.

R E G V L A I V.

Quid iudicandum dum dubitatur an actio commissa sit, certò scitur peccatum annexum. Iudicandum esse non commissam.

53. **F**urtum exempli gratiâ, aut perjurium, nemo dubitat quin sit peccatum. At verò dubitat quis an id olim commiserit, neque quidquam in alterutram partem, ne probabili quidem ratione potest statuere. Quid hic ager sui non incuriosa Conscientia? In dubio, inquires, tutior pars est eligenda. Ita sanè sit. Sed quænam in hac dubitatione pars est dicenda tutior? Tutiusne est statuere peccatum esse, cum fortè peccatum non sit, quam

Proponitur questio, eiusque difficultas.